

БОСАНСКА ВИЛА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Издава 1 и 16. сваког мјесеца на два табака. — Рукописи, претплата и све, што се тиче листа, шаље се на адресу: „Уређиштву „Босанско Виле“ у Сарајеву.“ — Неплаћена се примају а рукописи се не враћају.

БРОЈ 12.

У САРАЈЕВУ 16. ЈУНА 1888.

ГОДИНА III.

— СРПСКЕ НАРОДНЕ УМОТВОРИНЕ. —

Сиротан Бешин од Кањиже равне.

Забилежио Толо Драгичевић. — (По казивању уз гусле Османа Мураговића из Кораја.)

У граду паша од Кањиже,
Ја какву је кулу начинио
И под кулу чекрк подбацио,
Око куле беден и авлија
У авлији шадрван водица
И на води чардак начинио.
Мави паша чардак начинио,
У чардаку четрест одаја,
Набавио четрест топова —
Све их паша тазе потпунио
Окренуо Тозу дубокоме.
Јено јутро паша поранио
Па изиш'о на мермер авлију,
Сејир чини кулу и авлију,
Па у себи 'вако помислио:
„Ако чује царе у Стамболу
Да сам 'ваку начинио кулу,
Око куле беден и авлију,
Чисто ће ми посијећи главу!“
Ондар оде на бијелу кулу,
Па он виче своју вјерну љубу:
„Моја љубо, пашинице млада,
Дајдер мени дервишке хаљине,
Да ја бјежим столу и Стамболу;

Ако чује султан Сулејмане
Ја какву сам начинио кулу
И под кулу чекрк подбацио,
Око куле беден и авлија,
У авлији шадрван водица,
И на води чардак начинио
У чардаку четрест одаја,
Набавио четрест топова
Све их љубо тазе потпунио,
Окрено их Тозу дубокоме, —
Он ће мени осијећи главу!“
Љуба даде дервишке хаљине,
Па с' обуче паша од Кањиже,
Па он оде главом по свијету —
Куд год иђе до Стамбола сиђе.
А кад сиђе столу и Стамболу,
Он се цару мало придворио,
Да му буде имам у џамији.
Диван купи султан Сулејмане,
Све му лале стале на дивану
И међ' њима шехислам имаме.
Онда рече султан Сулејмане:
„Брже мени, Реиз татарине!
Па прифати дивит и калема

И хартије књиге нешаране
 Брзо јаши виловна хајвана,
 Гони њега на Кањижу равну,
 Там' до куле паше од Кањиже
 Па извади тари од Кањиже!“
 Реиз одма цара послушао,
 Па прифати широка дората
 И појаха виловна хајвана,
 Па оћера на Кањижу равну.
 Док угледа двора пашинога,
 Ево њега у мермер авлију
 Па привати дивит и калема
 Стаде писат тари од Кањиже.
 Док извади тари од Кањиже
 Па хајвана натраг повратио,
 Таман био на демир капију
 Док запишта дрво шимширово,
 А уз дрво дива запјевала:
 „Нини, нини, сиротан Бешине,
 Нинаћу те осам годин дана,
 Кад девета година настане
 Онда ћеш ти цару требовати;
 Храни ћу те ма'јеком господскијем
 Залагати месом овновином!“
 Све то слуша Реиз татарине,
 Па потписа ријеч у таира,
 Па он оде столу и Стамболу.
 Кад он сиђе столу и Стамболу
 Па он цару тари поткучио,
 Стаде царе тариа учити.
 А кад виђе шта му тари каже,
 Онда виче Реиз татарина;
 „Брже мени, Реиз татарине,
 Гони коња на Кањижу равну,
 Ти не жали султанскије коња;
 Ево теби сићана фермана,
 Па ти подај пашиној ћехаи!“
 Узе татар сићана фермана
 Па одлеће на Кањижу равну,
 Там' до куле паше од Кањиже.
 Угледа га пашина ћехаја
 Пашиници говорио младој:
 „Ево иде Реиз татарине
 Одн'јеће нам малена Бешина!“
 У то доба Реиз татарине —
 И он даде књигу шаровиту,
 Књигу даде пашиној ћехаји.
 Говорила пашиница млада:
 „Дај ми књигу, Реиз татарине!“
 Он јој даје књигу шаровиту.
 Књигу узе пашиница млада,
 Књигу учи а сузе пролива,
 Па му даде малена Бешина,
 Даде њега од годину дана,
 Однесе га татар до Стамбола,
 Па га даде цару честитоме.

Диван купи царе у Стамболу,
 Све му лале стале на дивану —
 Диван чини царе Сулејмане
 Кљквом ће га смрти уморити;
 Диван чини пуну хефту дана
 Не могаше диван учинити.
 Тада рече шехислам имама:
 „Ама царе, огријано сунце,
 Бацимо га у леден тавницу,
 Нека лежи осам годин дана —
 Кад настане девета година
 Сићи ћемо у леден тавницу,
 Покупити кости Бешинове,
 Тући ћемо праха убојнога
 Па пунити халкали топове,
 И бацати небу под облаке.
 Бацнше га у леден' тавницу,
 Ударише деветера врата,
 И десету браву дубровачку;
 И метнуше тридесет делија,
 Да чувају деветера врата
 И десету браву дубровачку,
 Тако стаде осам годин дана.
 Кад настала девета година
 Онда цару на ум је пануло,
 Ђе но Бешин у тавници лежи
 Викну царе шехислам имама:
 „Слуго моја, шехислам имама,
 Хајдемо те у лед'ну тавницу
 Извадити кости Бешивове!“
 Кад сиђоше у лед'ну тавницу,
 Али Бешин лежи у тавници
 И са њиме два зелена вука,
 И са њима главита дјевојка.
 Полећеше два зелена вука,
 Ди уједу султан Сулејмана
 И са њиме шехислам имама,
 Док завика сиротан Бешине:
 „Давор давор, два зелена вука!“
 Вратише се два зелена вука.
 Прифатише сиротна Бешина
 Воде њега у шикли одају.
 Диван чини султан Сулејмане
 Каком ће га смрти уморити.
 Док рекоше цали и рицали:
 „Амаћ, царе, огријано сунце!
 Пошаљи га на Кањижу равну,
 Нек радује своју милу мајку!“
 Њиха царе јесге послушао,
 Те га спреми на Кањижу равну
 Нек радује своју стару мајку.
 Обрадова своју милу мајку
 Тако прође осам годин дана —
 Кад девета година настаде,
 Књигу пише од Јанока бране,
 Па је шаље султан Сулејману:

„Аман, царе, огријано сунце,
Тр'јеби мени стола и Стамбола!
Ако ми га отријебит нећеш
Ударићу столу и Стамболу,
Стамбол ћу ти ватром попалити
И твоју ћу тахту преврнути,

Прихватили стола и Стамбола —
Стамбол јесте моја очевина,
А Медина твоја ђедовина.“
Бад је цару књига салазила,
Бњигу учи султан Сулејмане,
Бњигу учи сузе пролијева.

(Свршиће се).

БОСАНСКА ВИЛА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Издави 1 и 16. сваког мјесеца на два табака. — Рукописи, претплата и све, што се тиче листа, шаље се на адресу: „Уредништву „Босанске Виле“ у Сарајеву.“ — Неплаћена се писма не примају а рукописи се не враћају.

БРОЈ 13.

У САРАЈЕВУ 1. ЈУЛА 1888.

ГОДИНА III.

— ❧ СРПСКЕ НАРОДНЕ УМОТВОРИНЕ. ❧ — Сиротан Бешин од Кањиже равне.

Забилежио Томо Драгичевић. — (По казивању уз гусле Османа Муратовића из Кораја.)

(Свршетак.)

Итају га цали и ридали:
„Аман царе, огријано сунце!“
Онда рече царе од Стамбола:
„Што ћу данас од живота свога?
Ево књига од Јањскога града,
Од онога јањошкога бана,
Да тр'јесимо бијела Стамбола,
Ја ће нама ударит Стамболу,
Стамбол ће нам ватром попалити.
Већ да тражим за се чебелију,
Да изиђе пољу мезовскоме,
Да са баном мејдан подијели!“
Редом шуте ништа не говоре
Док му рече шехислам имаме:
„Аман царе, огријано сунце,
Камо теби тари од Кањиже?“
Он прифати тари од Кањиже,
Па он виђе шта му тари каже:
„Бе запишта дрво шимширово,
А уз дрво дива зацјевала:
„Нини, нини, малехан Бешине,

Нинаћу те осам годин дана,
Кад настане девета година,
Онда ћеш ти цару требовати!“
Онда викну Реиз татарина:
„Брже мени, Реиз татарине,
Гони коња на Кањижу равну,
А до куле паше од Кањиже!“
Он оћера коња на Кањижу
Па повика грлом и авазом:
„Нек изиђе сиротан Бешине
Њега тражи султан Сулејмане.
Тад изиђе сиротан Бешине,
И за њиме два зелена вука;
Ево њихе на росну авлију
Прифати их пашина хеџаја,
Па их даде Реиз татарину,
Одведе их столу и Стамболу.
Кад сиђоше бијелу Стамболу,
Право иду цару у одају —
Пред њим Султан на ноге скочио:
„А, Бешине, лудо моје дјете,

Шта ћу јадан од живота свога?
 Њигу пише од Јањока бане,
 Да тр'јesimo стола и Стамбола
 Стамбол му је вели очевина,
 А Медина наша ђедовина,
 Да селимо Шаму и Медини!
 Ја Бешине, мој милостан сине,
 Мене зове у поље Мезево
 Да јуначки мејдан дијелимо
 Ја л' да тр'јесим стола и Стамбола
 Ја л' да тражим за се чебелију.
 Мој Бешине, мој миосни сине,
 Можеш ли се поуздати у се,
 Да ти Влаху станеш на мејдану?⁴
 „Могу, богме, султан Сулејмане!“
 Онда рече царе од Стамбола:
 „Ево теби регулане војске
 Мало војске седам милијуна,
 Па ти хајде пољу јањошконе,
 Па ти зови од Јањока бана,
 Да јуначки мејдан дијелите —
 Даћу теби убојне топове
 Па ти удри граду и Јањоку!“
 Даде њему халкали топове,
 Подиже му силовиту војску,
 Па он оде пољу јањошконе,
 И по пољу попеше чадоре,
 Окренуше халкали топове,
 Окренуше ка граду Јањоку.
 Њигу пише сиротан Бешине
 На колене од Јањока бану:
 „Ето књига од Јањока бане,
 Хајде мени на дуго Мезево,
 Да јуначки мејдан дијелим!“⁴
 Када бану књига силазила,
 Стаде учит књигу силовиту,
 Њигу учи сузе пролијева.
 Питају га његови везири:
 „Круно наша, од Јањока бане,
 Кака књига, ватром изгорела!
 И досад су књиге долазиле,
 Ал нијесу тако жалостиве!
 Је ли књига од Стамбола града?
 Ил је књига од дуга мејдана?“⁴
 Онда рече од Јањока бане:
 „Слуге моје, моја узданицо,
 Ево књига од Стамбола града,
 Од онога султан Сулејмана:
 Покупио силовиту војску,
 Спремио је на поље Мезево,
 Мало војске седам милијуна —
 И пред њима Бешин од Кањиже,
 Жешће гује у Турака нема!
 Моја дјецо, моја узданицо,
 Ја што ћемо од живота свога?
 Хоћемо ли војску сакупити?

Хоћемо л' се с њима ударити?
 Ил покупит' кључе и араче,
 Па их дати султан Сулејману?
 Моја ђецо, моја узданицо,
 Није ласно с царем ђењак бити,
 Прифатити стола и Стамбола!
 Није л' мајка родила јунака,
 Ил сестрица брата одгојила
 На бијелу крилу ђевојачком,
 Мушкијем га опасала пасом,
 Хајдучкијем довикала гласом,
 Па да сиђе пољу и Мезеву,
 И уходи султанову војску,
 Је ли њему регулана војска,
 Је ли војска боју за хиштала?
 Да уходи султанову војску
 Па да мени по истини каже!“
 Редом шуте, ништа не бесједе.
 Туди бјеше блиједо Латинче,
 Од Отоке града бијелога,
 Име му је Диклић капетане.
 Он говори од Јањока бану:
 „Ја ћу тебе послушати бане,
 Па ћу сићи пољу и Мезеву,
 Уходити султанову војску,
 Ја ћу теби право казивати!“
 Па од земље на ноге скочио,
 Па облачи све турске хаљине,
 Онда оде пољу мезевскоме,
 Па уходи султанову војску.
 Када виђе султанову војску
 У њег војска боју за хиштала,
 Мало војске седам милијуна.
 И он виђе халкали топове,
 Па се натраг у Јањок поврати.
 Све казује од Јањока бану:
 „Има војске, да јој краја нема!“
 Онда рече од Јањока бане:
 „Сад да с царем ђењак учинимо
 Попалиће града и Јањока,
 Па ће наске добит на мејдану,
 Пиш'мо књигу сиротну Бешину
 Нека сиђе граду и Јањоку,
 Да му дамо кључе и араче,
 Да му дамо силах и оружје!“
 Књигу шаљу сиротну Бешину
 „Хајде с' војском граду и Јањоку
 С тобом кавге данас не имамо. —
 Да ти дамо кључе и араче,
 Да ти предам силах и оружје!“
 Бешин своју покренуо војску,
 Па је сведе граду и Јањоку,
 У Јањок је војску натурао —
 Покупи им кључе и араче,
 И покупи силах и оружје.
 Па се врати столу и Стамболу

И одведе од Јањока бана,
Па га даде цару честитоме.
Када баше пред султана дође,
Царевој је полетно руци,
Пољуби му чизму и мамузу:
„Ето, царе, ако бора знадеш,
Даваћу ти арач до вијека.“
Онда царе Бешину говори:
„Хоћеш бити мухур сахибија?“
„Нећу, царе, лијепог ми дина!
Пушћај мени шехислам имама,
Да идемо на Кањижу равну.
Још ћеш нама ферман начинити

А даћеш нам у Кањиж' везирство
Да судимо по Кањизи равној!“
Даде њему султан Сулејмане
Даде њему шехислам имама,
Па им онда ферман начинио:
„Хајте јако на Кањижу равну,
На Кањижу својој танкој кули,
Па судите по Кањизи равној!“
И одоше на Кањижу равну.
Они суде по Кањизи граду,
Они суде од сад до вијека,
Да им нико препорећи неће.
Давно било сад се спомињало.